

Sy-jí spěvat,
Pilne džézal,
Stowja ée
Swójbny statok
A twój swjatok
adny je.

Za staw sprógeny
Napoj módry
Lubosé ma;
Bóh pak swérny
Přez spar merny
Cerstwosó da.

Njech ty spěvat
Swěraje džézal
Wśdne dny;
Džéz pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočni ty.

Z njebjes mana
Njech éi khrana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokre* ce.

• Sserbske njedželske lopjeno. •

W Budyschinje, 4. meje 1924.

Cílcež a naklad Ssmolerjez knihicízchečeře a knihačnje sap. družst. s robm. ruk. w Budyschinje.
Wušadža kózdu škobtu a plaeži na měžaz 10 sloth pjenježtow.

Miserikordias Domini.

Psalm 127.

Kotry rum we twojim domje masch ty sa najwožniſchi? Hródz połnu škotu abo bróžen, do kotrejž Bože žně khowasch abo kuchinu, w kotrejž pilna hošposa ho stava, so ho wschitzh we domje nažyježa, abo sparnu komoru, w kotrejž najdléſchi čaž pwojeho žiwenja pschebywasch, abo taſ mjenowamu dobriu jſtowu, w kotrejž twoja najlěpscha nadoba steji a do kotrejž jenož pschi wožebithch ſkladnoiczech lubych hōſeži witasch? Jaſi praju: najwožniſchiſta w kózdu domje je ta, w kotrejž pžeczi wotroſtu, hrajkaju, wuknu, džekaju. Je zyle jednora jſtwa, nicž drohotneho w njej njewidžiſch; s wjetſcha njeſinježi w njej žadyn porjad, ale tu leži stólz a tam flanka a tam flozki a druhe węzy a hrajkaju, husto husto jara wobschłodžene, wołolo; w njej žlyſhiſch husto wulku hōru, wołanje, spěwanje, juſkanje a plačanie a tale, tuta jſtwa je ſtvojatitza, haj to najzwiecziſche we zylém domje; pschetoz tu wuſkyje ho paſ dobre paſ ſle ſhymjo do młodych wutrobów, kotrež w běhu ſet ſchadža a paſ dobre paſ ſle plody pschinjež, tu žo roſhudži, hacž budža džeczi junu jako doroczeni ſpratoni, pobožni, cžesczehodni abo bjesbóžni, ſlaženi, nježontni ludžo; hacž ſmějetej starschej nad nimi wjeſele, ſbož a cžescz abo ſrudobu, njeſbože a hanibu; psches nju ſetaju Boži jandželjo a wjeſela abo ſrudža žo na thym, ſchtož tu widža a žlyſha. Saměſeže, žadyn rum njeje w žanym domje, kotrež ma taſku wažnoſez kaž jſtwa ſa džeczi. Tehodla ma žo rumje tu najwojetſcha ſwěrnoſez, proza a luboſez wopolasacž. — Dženža předuje žo we wschitſkih Božich domach nasheho wózneho kraja wo woczehnjenju džeczi. To je khotim, muſim, wlažny nadawi-

runje w naſhim čažu, w kózdu thžazh starschich njewiedža abo njewopomnja, ſchto na ſtwojich džeczech maja a ſajke wulke, ſhwjate ſamolwjenjapole ſchitkluſhnoſce maja nad nimi do- pjeſnicž. So ſo tu jara wjèle ſkomđzi, to widžimy ſe ſrudobu na naſherj młodzinje a Bohužel husto hido na džeczech. Wſchu- džom žlyſhiſch wótre ſkóržby, ſo młodzina a džeczi njehadža wjazy poſluchacž, ſo ſebi wot nikoho nicž praſicž njedadža, ſo ſu lohkoſmyſlene, ſanjerodžene, ſlažene. A tute ſkóržby njefju Bohu buž ſkóržene, hjes pschicžiſh. Na czim leži, ſo ſu młodzina a džeczi husto tajke? Je to plód wojny, w kotrejž ſu džeczi ſruti ruku nana parowale, abo plód ſchule, w kotrejž ſo po druhich ſakadach wuži hacž něhdý? Ně, ta je ſ wjetſcha ſrudny plód wopaczneho woczehnjenja w džeczazej jſtvi. Wjèle starschich je zyle ūbýlo, ſchtož je Bóh něhdý psches rt psalmisth praſif, ſchtož nam dženža ſ nowa pschitwoła:

Džeczi ſu dar teho ſenjeſa! — Tuž

1. wažceže je ſebi jaſlo Boži dar!

2. woczehnice je taſ, ſo mózecze je junu Bohu njewobſchlo- džene wročicž.

W naſhiſch zyklawiſkih knihači čiſtasch ſ ſéta 1697: „15. julijsa je Hilža W. ſ města Ž. pschitihadžujo džotocziežku po- rodžila, kotrež je tuta bjesbóžna hnydom do juchoteſe jemny čiſhnyka. Žena džowka paſ je ju žlyſhala, a ju hyscze ſiſtu wukhowala. Ja ſhym rucež pschitħwatavſchi tuto psches Božu wulku dobrociwoſez džitvije ſdžeržane džecžo wulſhcežil a jemu mjeno Hilža dał. Bóh budž ſa tuto ſdžerženje a ſpožczeniu hnadi wužolo chvalenſ! Hamjen.“ Schtož njeklyſhi ſi tutych ſlowow tehdomiſcheho duchowneho ſhwjath hneſu na njeczlovojeſkej ſloſce

tuteje macjerje, kotrež je še tak žalohnje pšehrēschila pščecjivo Božemu šlovju: „džecži ſu dar teho Šenjeſa”, a hnutu džat ſu Božu hnadi wobarnotwanje wboheho džecža!

A dženba! Mih ſim ſtvi w čaſhu, w kotrymž pytaju wſchitko, ſhtož hacž dotal pſacjescie, porovčicž. Tak je jich wjele, kotsiž preja, ſo ſu džecži teho Šenjeſa, haj, kotsiž ſo ſměja, hdhž jim nictó ta prajti. Wjele mandželskich mjerodžia wſazh wo džecži, dokež maja je ſa cježu, abo chzedža jenož jene abo dwé džecži měcz. Ze ſamo mózne hibanje w naſchim ludu, kotrež ſebi ſakon žada, po kotrymž ſmědža ſo džecži w macjerennym živocze ſkónzowacž. To je hórje hacž pola pohanan! W Pekinu, hlowňm měſče Chinesiskeje jěſdža drje kóžde ranje moſy pſches hacž, do kotrychž ſo cježa runje narodžených holzow ſberaju. Ale plód w macjerennym živocze je ſamo pohanan! Štož ſablidžent ludo, pohnaj, ſi cježo ſu wupadnět a ežn̄ potutu! Ty rnyesch ſebi ſam ſvojí rovi. Ludi, kotrež ſu ſhude na džecžoch, mrěja. Tajke živjenje je hróshy hréch, je hrube mordařſtvo, kotrež Bóh naſhurowýcho Hloſta. Pchetož džecži ſu dar teho Šenjeſa, ſu Bože žohnowanje. Esme ſebi človjek ſvažicž, Boži dar wopokaſacž, Bože žohnowanje ſanicžicž? Schtož to cžini, tón roshněwa ſvijateho Boha a cžehnje Boži ſud na ſo!

Wopomíčze: džecži ſu dar teho Šenjeſa, dar Božeje luboſcze! Tajke ſbózne radočja napjelni wutrobu nana a macjerje, hdhž je ſo jimaž pa hodžinach staroſejow a bohoſejow ſubje džecžatko narodžilo. Tak wobbožowni a wobohacži tajke ſhude, ſlabe džecžo jeju! A tajke wjeſele, hdhž pchibera, hdhž ſapocžnje ſo ſmějkotacž, ſedžecž, ſamnecž, běhacž, hdhž na linje nana abo macjerje ſedži a jeju wobjima, wokoscha a ſvoju luboſcž požaže. Kóždy džen widžitaj w nim něchtio noveho, ſhtož jeju ſvjefeli. A ſchtó móže wopikacž, ſhto starschisla wutroba ſacžutva, hdhž džecžo přeni ſrōč do ſchule dže, hdhž w pſchi mlodoſcze pſched konfirmazijskim woltarjom ſteji. Návěrno, džecži ſu dar, najkražniſhi dar teho Šenjeſa, najlepſche ſublo, najwjetſche bohatſtvo starschich! Khudaj ſtej mandželskaj pſchi wſchém bohatſtvoje, kotrejž žane džecži nimataj. Wonaj dyrbitač najejensche ſvože, najſlōdkishe wjeſele parowacž. A tak někotry nan a tak někotra macž ſtaj ſrudnaj, kaž něhdyn ſana w templu ſdychomaloj: ach, ſo žane džecžo nimamoj. Schto by tak někotry bohačk, tak někotry kral ſa to dat, hdhž by ſo jemu džecžo narodžilo, ſo mohl ſvoju ſvojbu ſdzeržecž, ſo njebychu jeho ſubla do zuſtých rukow pſcheschle. Ale džecži ſu dar teho Šenjeſa; nictó njemóže je ſebi wunucžicž. Šbožowny je tón dom, kotrež Bóh ſ džecžimi žohnuje!

S wjele džecžimi. „Derje temu, kiž ſvoju ſobel tých ſamých polnu ma, cži njebudža ſi hanibje, hdhž ſo woni wurečuju ſe ſvojimi njeſcheczelemi pod wrotami“, prajti ſwji. pſalmiſta. Wé o, hižom jene džecžo pſchihotuje wjele džecža a prózy a ſtaroſejow, a wjele džecži cžim wſazh. A runje w naſchich dnjach prafcha ſo wjele starschich ſe ſtýknej wutrobu. Schto budžemy jěſez? S cžim móžem ſvoje džecži woblekacž? O, wěrcze jeno, tón Bóh, kiž ptacžki ſejtvi, ſastara hiſhce ſvoje bóle človjekſke džecži. Njeſcze runje wj star chi wjele džecži Božu pomoz kražnje ſhonili. Daſchi mózkojo ſu něhdyn pراجili: „Wjele džecži, wjele mózkojach, wjele wuſklyſchenja, wjele žohnowanja. Zadyn nan njeje pſches to wokhudnij, ſo je wjele džecži mět, ale tak někotry je hižom ſamoženje pſches jenicžke džecžo ſhubit, kotrež njeje natuřnýlo lutovacž, dokež ſebi myſklič, ſo to jaſo jenicžke džecžo njetrjeba. Pola Židow dawachu wjele džecži star chimaž móz a cžescž pſched ludžimi, pola naſ tu wěstu nadžiju, ſo njebudžetaj žeje wopuſchzenaj. Hdhž ſo ſestaritaj, hdhž jedyn pſchecžel po druhim wumrje, wonaj mataj ſvoje džecži, kotrež, je-li ſu prame džecži, ſo prózuja, ſi najmjenſhemu

něchtio mot luboſcze wotpłacjicž, kotrež ſu mot starscheju ſhonile. A hdhž wumrjetaj, jeju row wostanje džecžom ſvijate měſtna, kotrež ſtveru hladaju. Haj, ſatvěcze, džecži ſu dar, kražny dar teho Šenjeſa, dar Božeje wulkeje luboſcze! Wopomíčze to prawje, lubi starschi a

2. wocžehnje je tak, ſo móžecze je jónu Bohu njevoſchko džene wotčicž. Štož temu ſluſcha pſchedewſchém trojake. Starajcze ſo wo nje a ſa nje! To je drje něchtio, ſhtož ſo zple ſamo mot ſo ſrosumi. Schto dha dyribi ſo ſa džecži a wo nje staracž, ſchtó dyribi je lubotvacž, hdhž niz starschi! A kóžde džecžo proſhy ſi němym ertom: ſubý nano, luba macžet, ſtarajtaſ ſo ſa mnje, ſubujtaſ mje! Ta ſim wſchad w mojej ſlaboſczi na vaju počasone. Ale je tajſich starschich, kotrejž tutu wutrobu proſtu ſwojeho džecža njeſklyſtitaj abo njeſrosumitaj. Hlej, tu je nám, kiž po ſwojim džele hacž poſdže do nozv w korečmje ſedži a ſe ſwojimi towarzhem ſo roſrečjuje a ſhartu hraje, ale jenož porečko abo ženje njeſchirnđe wón ſi temu, ſo ſe ſwojimi džecžimi ſo roſrečjuje a ſi nimi hraſka; a tam je ſamo macž, kotrež drje ſvoje džecži rano woblecze a jím jěſez dawa, ale kotrež ſvoje džecži wopratwje njeſnaje, kotrež njevě, ſchtó je cžiſhcej abo ſvjefeli, ſchtó maja na wutrobje. Šuſhodžina jo wjele ſlepje wě! Njeje to ſrudnje? W nimale kóždej wžy wotroſtu tajke wbohe džecži, kotrež widžatovſhi ſim ſo prafcha! Hdhž býchu býr' wumrjele, njebudža potom ſvědominje starscheju wobſtoržicž: naſche džecžo njeſejeſche ſo pola naju derje, mój ſmój ſo pſchemalo wo njo ſtaraloj. Njebudže to ſa njeju žahadlo, kotrež dyribi kaž hel'ki wohení w jeju wutrobach paſicž. Kaž kóžde ſtvjelzo, kóžda róžicža, kóžda tratička Bože ſlónzo, tak potrjeba kóžde džecžo ſlónzo starschisla luboſcze. Lubi starschi, prózujeſe ſo, ſo budže cžaž džecžatſtva ſa maſche džecži rjane cžople, pſídne naſečjo! Starajcze ſo ſa nje a wo nje!

A hladajcze je. Šta cžilne derjehlicze ſvojich džecži ſo wſchak naſvajazh starschi ſtarataj. Ale džecžo nima jenož cželo, ale tež njeſmjertru duſchu, kotrejž njeſicžomne ſtrachoth hroža. Hdhž je něhdže we wžy ſtrachna hroſcž, dha hladaja starschi ſvoje džecži, ſo njebychu ſo natykale. Ale pſched naſtračniſchej hroſcžu duſche, pſched hrechom a ſavjedženjom je njehladaja. Kello džecži je ſo wječor po ſdacžu zhlle ſtroue a wjeſkole domojwrocžile a do jich wutrobu je kapka jeda padnula, kotrež nětlo pomalu zhlu duſchu ſajedoječi. A to je ſo ſtało, dokež njeſtaj starschej doſež na to ſedžbowaloj, ſi kini džecžo ſebi hladajuje. Ale pſched wſchém hladajta ſvoje džecži domich ſi tmy, ſe ſo ſamých wſchego hladaju, ſhtož je njeſjane w ſlowach a ſlufkach. Wujchi džecža ſtej mótrej, wonej ſlýchitej, ſhtož w ſečicze a jo njeſabudža a ſi maſchich ſlowow wuſhadžea jich ſlufki. Schto budže ſi džecža, kotremuž macž prajti: „Džij a praj, ſo macž njeje domach? Wé eže, w živjenju widži a ſlýchiti kóžde džecžu wjele njepraweho a hróneho, pſched tmy njeſeñm; jo wobarnowacž, ale běda starschimaj, wot kotrejuž jo ſlýchita, běda, hdhž dyribja džecži widžecž, kaž star chi Bože ſvijate koſnje pſchecupja, ſo mjes ſobu ſwadža, ſvijaty džen wotzvycža abo kradnu. Tajž starschi ſo diwózny pchehrēſha a roſhyja ſte ſimjo do mjechkeje role džecžowej duſche, kotrež wěſcze ſlhadža Bóh ſvarnuj waž pſched tmy. Hladajcze ſvoje džecžo.

Ale wſchitile, tež najkražniſche ſastaranje a hladanje wostanje podarmo, hdhž Bóh njeponha. „Jeli ſo Šenje ſhězu njeſtvari, dha dželaju podarmo, kotsiž ju twarja. Jeli ſo tón Šenje měſte njerobarnuje, dha wachuje wajchtař podarmo. Podarmo je, ſo wj rano ſtawacze a potom dolho ſydače a jěſeče ſwój ſhleb ſe staroſcžemi“. Na Božim žohnowanju leži wſchitlo. Tu placži wobſebijc pſchi wocžehnjenju džecži. Tehoda

wuproschje ſebe, lubi ſtarſhi, jo ſa wasche džecji. Počožčejo ſo ſózde ranje a kóždy wjedžor Bohu na wutrobu ſe ſdychowanjom: Staraj ſo ſa moje džecji! A modleže ſo ſi nimi. Ssu kívjate mjenſchinu, hdýž macj ſtvoje džeczo do koža pſchinjeze a jemu ruzu ſtuknje a ſi nim ſpěvci: O najwyschchi měchničko, kíž by ſi woporej dal ſo, daj, ſo poddam tež ſo tebi a ſo wotrjetnu ſam ſebe." Na tajkej ſe ſtvojim džeczom ſo modlazej maczeli wjekelja ſo Boži jandželjo, haj, Boh ſam. Žomu budže Boh ſebe wot waž wſche džeczi wróćo žedacž. Kaf móžecze wobſtacž, hdýž njeſſeze ſo ſa nje a ſi nimi módlili!

Džeczi ſu dar teho Štejfa, dar Božej hmadu a liboſcze. Wjehelny ſo nad nim ſi zpěj wutrobu. Džeczi pak ſu tež dar, ſa kotrež dyrbimy jónu ſamotwjenje dacž. Tuž prózujmy ſo ſe wſchitli mi ſtvojimi možami, ſo móžemt je jónu njetwobſchložene wróćicž. Jenož tak wuſhovamý ſtvoju a jich dušchu pſched ſka-zenjom. Hamjen.

M. w. Ř.

Domoj!

"Ja tež niz, Šurjo! — A to mje dopomni na to, čo hoždla wožebje dženža pſchindže. Žutje popoldnu 1/3 hodž. čzemny ſo wſchitzu dellach pſchi ſtuknje ſetacž a hiſcheze hožinku hromadže býč. Šou tu dženž a jukſie wſchitzu hiſcheze domach. Potom wulečiſch ty a ſi tobu drusy;"

"Haj, to ſym hnydom ſobu! To čzemny rjani hožinku hiſcheze ras hromadže býč. Myſlu ſebe pſhezo hiſcheze, kaf věchu to rjane hožinki, kotrež na ſarje hromadu ſtvojczachmy, ſebe "W Božom mjenje!" prajo."

"Nó, hdže to ſtař?" Hanla ſtejſe w durjach.

"Ach, Hanla! Schodžimoj kusl wokoło, dokelž ſa dothe ſedzenje to tola kusl ſyma!"

"Boj tež ſem! Čzemny wſchitzu tſjo tu, — kaž tak husto — do dala hladacž a ſebe ſhwalcz rjany ródný kraj a domiſnu!"

IV.

"Do dala!" to mi pſchejedže pſches hlowu, jako čzah ſaſta- niſchežo, domiſazej wjeszy najblížſche, wopuschezi. "Do dala! do města! do zuſhy!"

Wokomil hiſcheze a třechu ſtarſchisleho domu ſo czi ſhubi ſi wočzow! Tam ſteji wěſeze maczérka pſched ſtěžu a ſylsy ſo jej po ſizomaj kuleju! Bratr a ſotra běchtaj ſobu na dwórniſchezu. „Haj, tamle hiſcheze ſchwataj! — „W Božim mjenje! W Božim mjenje! maczérka! bratře! Hanla! domiſna!"

Nětikole jenož mje ſtovi hiſcheze tamle wěža ſtukwicžki! Kima mi! Wokomil hiſcheze — a tež ju wjazy njevidžu. Pſches dol jědže čzah. Čzemuž je to we woſu — abo ſda ſo mi to jenož tak? Abo je mi něſhto do wočzow pſchischi? — Mi ſo ſda, ſo ſu — to ſylsy! —

Tamle pſchi druhim woſnje ſteji nan. Hlada ſi woſnom won, jaſo by hafle k prěnjemu raſej tu jěl. Hm, wěm, czechoda to tak pſches woſno hlada. Nochze widžecž moje ſylsy! —

Hijo je ſužodne ſaſtanishežo nimo, tu ſydnje ſo nan ſe mni a tak jědžemoj do dala, k měſtej na pſchecžtu, hdžez dyrbju tak doho pſchebýwacž, daloko wot domiſny, — kaf daloko! —

Domoj ſhwataja moje myſle nětikole hijo! Kaf haſle to potom, hdýž bliſſa a dalscha domiſna mi ſi wočzow, hdýž nan ſo tež wróćil! Domoj, domoj čze ſo mi tak! —

Domoj! Kaf ſbožowny tola ja, o tajki ſtarſchisli dom mam, ſo tajka rjana domiſna moja! So by to tola ióždh wočzi mě ſa rjanoscze ſtvojeje domiſny — a býrnjež to tež, kaž nětikole mojej, počnej ſylſow druhdy by'e! — Haj, pſches ſylsy da ſo mi moja rjana domiſna hiſcheze rjen cha býč! — To njeby ſo něchotkuli do něſhto druhého ſahladač, najmjenje do města,

hdžez nježo druhé njeje hacž ſamjen a murja, a murja a ſamjen! To hijo tu tak w měſtacžku, kotrež ſo nětikole bliži. Věči tu telo ſrůč, ale wostacž tu nochzyl.

"Boj, Šurjo!" wutrobnje mje nan ſe ſamiglenja. „Boj, roſni ſmachti! Dyrbimoj won!"

Čzimju to tak, a tuž tam ſtejmoj čzalajo na čzah, ſi kotrež nětlo wujedu domiſne a dvjedu do zuſhy.

(Počrakování.)

Zyrkej a řat.

Si dwěmaj wězomaj ſměja ſo w Šaffej zyklomu prjódleſtejerjo nětikle wožebje ſabercz: ſi poſtajenjom nových zyklomu datovat a ſi potom ſchenjom wotnajerſkeho pjenjeſa ſa ſarſke a zyklomu ležominoſce ſa tuto bězne ſeſto a ſa dalsche ſeſta. Zyklomu datovat ma ſo 15. meje a 15. novembra ſběracž. Wobliczicž ma ſo po dohodnym datovu ſeſta 1922; na 1000 hr. tuteho datova ma ſo telo a telo ſběracž, kaž ſebe to wožadne wobileženja žadaja. Sa krajnu zyrkej ſběra ſo nimo datova ſa wožadu pſhezo 10 ř. np. na 1000 hr. doffhodneho datova. Si tutym datovom pſchindžem ſaſja na wachmje dowójnskeho čzaſha; datovat měri ſo po potrjebje kóždeje wožadu a njeponata ſo wjazy pwoſchitkovanie.

— Prussia wýchovacž ſa roſwucžovanie a ſchule woſjewja nowe ſakladne ſaſhadu ſa nowe pwoſchitkovane ſarjadowanje zykleho roſwucžovania. W nim ſjetova ſo ſi dzela zyle nowe ſtejnischicžo. Nabožina doſtanje w tutym notohym ſarjadowanju wěſte a krute ſtejnischicžo wožrjedž zykleho wukublanja a roſwucžovania. Praji ſo tam: „Roſwucžovanie w nabožinje ma wožrjedž kóždeho ſchulſkeho ſarjadowanja nadawki dappelnječ, bjes kotrež njeindže; kóžde wukublanje, kotrež na to ſchtož čzlovjeczne je, džiwa, žada tež, ſo ſo na nabožne žitvjenje džiwa, kóždy jenotlivy kulturny čzaſh móže jenož dopoſnač we ſtvojim naſnutſkniſhim hibaniu, hdýž to ſi nabožinu čzinicž.“ A dale tam čzitasch: „Kajſteje wožnosće nabožne roſwucžovanie runje ſa naſch čzaſh ma, runje ſa wožebite potrjebnoſce ſa cheje mlodžiny, njetrjeba ſo tu hafle roſtajecž. Schtož bu předy wo ſakladach roſwucžovania na wýchově ſchuli prajene, je poſaſalo, kaf ma ſo nabožne roſwucžovanie ſe wýchém druhim roſwucžovanjom ſjednočicž. Wono ma wěſcicž, ſo ſo na to, ſchtož wýche čzaſhov, ſchtož wěčzne, ſchtož to abſolutne abo njevobmjeſne w zyklum roſwucžovaniu a wukublaju, džiwa.“ To je trožku hinač, haj runje naſopat, hacž w Šaffej! —

Dženža woſby do němſkeho ſejma. Nam je ſo pořtoválo, ſo wjazy politifi nječinimy, ſo by lěpje byť, njeby-li ſo telo politifi abo „politizh“ čzinito, a we wožebilym my prajimy, ſo my jaſo nabožne ſopjento, jako evangeliſti nježelnik niamy nadawki, „w politizh“ čzinito, kaž to tak rěča, ſo niamy žaneje ſtronſkeje politifi wječi, kiba teje jeneje, kotrež na to džiwa, ſo by ſo naſch ſy lud, niz jeno němki ale runje tak ſherbſki, ſi nutſkownje woſnotvit, ſo ſi nowa narodžit pſches ſi nutſkownu móz nabožinu. Hdýž to budže, budže tež politiſke žitvjenje ſtowſche, budže to tež hewač lěpje. Tole je naſche ſtejnischicžo, kotrež wožbiniſhp hewač kaž tež tu ſastupujem. Je nam derje ſmate, ſo němſe nježelniki a nabožne ſopjena to hinač čzinia, ſamo tak nabožnje ſaložene, kaž „Licht u. Leben“; a runje tehodla, dokelž ſo wěm, kaf tute ſtejnischicžo tajlich ſopjenow, njech hewač wuſtajne a wuberne, woſtorkuje, je nam to pſchicžina wjazy, niz tak čzinito. Wjele bóle napominamy my naſchych lubych čzitarjow, ſo býchu tým kandidatam ſtvoj hlož dali, wā kotrež wjedža, ſo budža nabožinu a wěru ſastupovacž, ſo njebudžea ſo bojecž, evangeliſti ſy ſe jeje prawa ſastupovacž na wſchěch bých a pſchecžtu wýchém ſtronam. To tole žana ſi lěvych

stron nječini, to drje je všečem snate, tež tým, kočiž na hospodarskim a hewak politickim polu ē tým stronom leviču steja. Běchu to týla runje te strony, kotrež tu vultu živu dissidentov abo ē zvratne vstupjených do bytoscheho žejma pôzachu a drje ſo pschi tých vôlbach w tým pschemenile nježku. Schtož potajčim ſvoju zvratku lubuje, ſchtož je ē nabozinu a ſchtož toho pschedeženja, ſo nam trajaza pomož jenož psches ſnuslavne nabožne vobnávjenje pschiču, tón woli mužov a žony věry a nabožiny. Žemu stronu tu njenovacé, njeje mōžno, dokelž nam žana strona jako tajka tute najsutiskovniše žadanja dorazije došč njeſtupuje ale ſo dava pschezo wot politickich rosmižlenjow vodžic. A bjes tých to pschi tukhvičných politickich vobstejnoscích w našim kraju nježde; kóžda strona dybci ſvoje politiske ſahady mēč, je-li ſo dybci jej mōžno bjež, vstupovacé a něchtu vuslukovacé. — Tohoda: džice a voleže tajich kandatorov, kočiž po váschim měnjenju niz jeno hloufa ſa politiku maju ale tež vutrobu ſa zvratej, ale volež pak džice všchitzu, man a mací, džed a wovla, žyn a džovla, všchitzu! ! !

Vschelke ē bliska a ē daloka.

Na vôlbam je „svjaski laikov evangelleje zvratky“ (Volkskirchlicher Laienbund) ſežehovaze žadanja ſestajat a vosejvit, ſo býchu ſo politiske strony ē tomu vuprajite a ſvoje ſtejnisché ſjewile. 1. Vjes všchego komđenja ſchulſie naležnosće doradovacé na ſaložku němskeje vustavov tak, ſo maja včé ſchule rune pravo. — 2. Schulam evangelskeho věryvusnacéza došpolu ſvobodu rošvicja ſvěſcic. — 3. Vuslukovacé, ſo starški ſvoje pravva we ſchulſich naležnosćach doſtam. — 4. Na to džewacé, ſo mandželstwo něchtu ſvjate vostanje a ſo ſo nastavaze živjencisko ſchita. — 5. Sadževacé psches ſakonje všchej njeſpočivnosći, tak psches ſakonje wo ſplazných khorocích, wo korežmarſtvje a wo vovowanju pschedzivo všchemu nječistemu a masanym. — 6. Na ſaložku vultostatných ſakonjov poſtajic ſahady ſa dželenje ſtata a zvratky, kotrež zvrtvi ſvěſcja věſte a naftadne ſtejnisché w ſtavjenju luda. — 7. Schkitacé ſvjedzenje zvratky, vobebje Čiči pjatř, počutny džen a reformaziski ſvjedzeni w tých krajach, w kotrež běchu hac̄ ſem wot ſtata pschediposnate. 8. Smožnic, ſo ſo pschi všečem ſkutkovaniu ſa ſjavné dobre možy ſchecijanstva ſvobodnje vuvija a vuſtujia. — Sviaski laikov je ſjednocenstvo věrjavych a ſa zvratej ſkutkovazých vobžadných, kotrež psches zvyle kraj, kaha a po vjele týžazach ſicí — a kotreñiž dyrbjalo jich hiſheze vjazy pschedtupic. Tute žadanja vupraja ſo druhimi ſlovami něhdže to, ſchtož je tež pod „zvratej a ſtat“ rospisane. Vjelez věm, nježku na tute praschenja do zvila džitvate a vutmowile ſežeho strony: ſjednoczena ſozialdemokratika, — njevativna ſozialdemokratika a komunisticka strona.

Sa Boži dom we Wosborku ſbéra ſo nježelu jubilate po všeček vobžadach zvrtvina Kollektu. Še tutej ſo nam ſežehovaze psiche: Šnehošov mječel, kotrež hodovnicíku 1923 w Hornjej Lužicy ſahadžesche, je ſo Božim domom we Wosborku tak ſle měnil, ſo zvyle vulte fruchi blachového vobicža věže ſvottorha. Želi ſo nježmē zvly Boži dom ežežko ſchodomovacé, dyrbci ſo vupredženje hnydom ſtací. Vobžada, kotrež móže jenož malo dananja ſvjescz, nježmože nětkole tuto dželo ſama ſapkačic, kotrež ſo na 3600 hr. voblicza, a to cžim mjenje, hdž ſo tola poſledni hiſheze ē ſvonijenju ſhmanu ſvón tsezi džen jutrov roſpuknu a hdž je vobžada nětko miſowana, ſebi nove ſvony vobſtaracé. Wona ſo nadžija, ſo kóždy, kž mužu vobžadow ſnaje, tutu kollektu po mōžnosći podpjera.

W Budyschinje pôbchym 23. haprleje ſobu na „žerbſkej

ſrjedze“. W 9 hodž. dopoldnia ſo tutón džen ſapocža a njež ſa 12 hodžin hiſheze nimo. Dopoldnia dželachu vobrjadu woſebje pod vjedniſtwom ē. prof. dr. Muſi, tola bě čaž pſcherótka, ſo možlo ſo něchtu vobžadneho vuslukovacé. Po vrótkej pſchedſtavu ſapocža ſo hlowna ſhromadžiſna Macžizh ſerbskeje. Bě jara derje vopýtanu wot ſdželanjich ſerbow, hubjenje pak wot preſteho luda, tež woſebje rataſkeho. To je brach a tehoda je nam vitanu namjet, ſo niela Macžiza ſerbska bôle do luda hiež, do teho luda, ſo vtrehoj vobžadža a ſa kotrež tu je. Snadž hižo tó potom na pſchichodnej ſhromadžiſne ſala ſerbskeho Domu, kotrež bě ſrjedu počta, pſchedpelnena. — Roprawy, nekrologi, pſchednoschki a namjet, tó bě tak ſvuczeny porjad, jeho vusbyt budže vjetſchi a ſhmanſchi, hdž budže namjetam a vuradžovanjam vjazy ſažnosće a čaža a ſwolniwoſće pſchediposnate. Programm bě troſku pſchedbohaty ſa te krótké hodžinti, to bě ſe ſchodus ſa pſchednoschki ē. fararja ſežana-Wotrowſkeho, kotrež wo starožitnosćach a vukopkach ſerbskeje Lužicy rěčesche. Chzem ſola vjeſeli a džakowni bjež ſo many tež mjes ſerbam jeneho, kotrež ſo ſi tutej macžisnu, kotrež ſa ſtatiſny naſchego luda a kraja je tak mažna, ſabera. Nadžiomne ſo, kaž bu pſchilubjene, vofjetvjenje tuteho pſchednoschka ſmôžni. W druhim pſchednoschku roſpravjeſche knies ſchulſki ſada Kraluz-Kamjenski wo prožowanju a džele ſerbskeje ſudoveje radu. Wopravdžite dobytki nježožeche poſtaſacé, dož jednanja ſe ſakſkej vyschnočzu tajich njevupłodžihu; a na tym je vina ſo džela naſch ſerbski lud žam, kotrež je pſchelubki. W njeſtologach buchu vopomjeni woſebje tſjo: farar řežižan-Raſežanſki, farar ſežigal-Poſchifski a direktor Grolmuz-Radivořski. — Kaž hižo dopoldnia, tak vobžadachmy tež na hlownej ſhromadžiſne, kotrež bu naředovana wot kniesa tačanta Šale, lubych hoſeži ſe ſlepjanſkeje vobžady a ſo Delnjeje Lužicy w rjanej pſchnej narodnej dracze. Švjeſelichim ſo na tym a ſtowimy jich tež tu. — A potom běchmy na ſerbskem vječzoru, kotrež nam na „tſelerení“ ē. vucjeř ſtodeník ſe ſvjetej „Lipu“-Pančicžanskej a ſe ſerbskem orkeſtrom ſa vopravdže ſerbsk ſežini — a njeſtponith, tež naſch ſlepjanſh, a Delnjo-Lužicžansh. ſlepjanſh naſh ſvjeteſelichu tež pſches ſerbske narodne reje a běchu ſebi ē tomu tež herzow ſe ſerbskimi naſtrojemi ſobu pſchitviedli. Konzert je ſo vobžerjenje radžit a nam vutrobu ſvjeteſelit. Schkoda jenož, ſo njež ſe čažom hiſheze woſebje na njón poſtaſane. — Dodacé chzem, ſo je naſch ſvěrny a pilny ſtatny bibliothekar dr. Vjazklatov ſapiss ſerbskeje knihovni Macžizh ſerbskeje ſhotoviſ, ſa cžož žm ſem ſvchitzu džat dolžni.

Važne vofjetvjenja ſa ſerbske duchownſtvo.

Hiſheze do ſvjatkov chzem w ſerbskem donje poſučaze kurſy ſa ſerbskich fararjow vobdžeržec. Wo vobdželenje všeček ſerbskich duchowných ſo naležnje prožby. Prěný króč chzem ſe ſež ſondželu po ſubilate dopoldnia w 10 hodž. ſobu ma ſo pſchinjeſcz woſojnik ſo papjeru. Žeſba ſo ſaplaczi. Wo kurſach a vobdželenju pſchi nich ma ſo roſpravva na vyschnoč ſapodacé. Na prěním dnu ſe že knies far. Meróſak-Hradžiſtežanski ē nam rěčec. Kurſus ſupjelni tež popoldniſche hodžiny.

Listovanie.

M. w L. ſa Jubilate. — H. w H. ſa Cantate (pred.) — D. w M.-B. ſa Cantate (nast.) — R. we W. ſa Rogate. Wsche džela ſa „Pomhaj Boh“ maja vutoru předy w cžiſčeřni bjež! — Redaktor.